

Professional Training of Public Servants in Modern Conditions of Digitalization of Education

UDC: 35.08:331.36:004.9

DOI: 10.15421/152224

Sorokina Nataliia¹

Dr.Sc., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-0804-330X>, sorokina.n@nmu.one

Serohin Serhii²

Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0002-4020-4871>, s.m.serjegin@vidr.dp.ua

Shelomovska Oksana³

Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-0804-330X>, o_nix@ukr.net

¹*Dnipro University of Technology (Dnipro, Ukraine)*

²*Ukrainian State University of Science and Technologies (Dnipro, Ukraine)*

³*Dniprovsky State Technical University (Kamianske, Ukraine)*

Abstract

The article examines the peculiarities of the use of electronic digital learning in the professional training of public servants in the conditions of digitalization of education. It was established that as a result of the quarantine measures caused by the spread of the COVID-19 pandemic and in the conditions of a full-scale war, there was a need for a radical change in the forms and methods of training public servants, the methods of their interpersonal communication, the system of organizing the educational process, and the creation of an effective digital educational space. It is noted that the professional training of public servants has its own characteristics, because it is carried out taking into account the principles of adult education (andragogical principles). And it is the use of digital technologies in the educational process that makes it possible to carry out lifelong professional training of public servants in a way that is more convenient and comfortable for them, without breaking away from the main activity. The main advantages of electronic digital training in the professional training of public servants have been identified, which include time, geographical, psychological, ergonomic advantages, training without separation from the main activity, free access to various sources of information in the "24/7" mode, digitalization. It was found that, along with the advantages, the digitalization of the educational process has many disadvantages, namely: the need for a constant connection to the Internet, the lack of a live dialogue with the teacher, the lack of digital competences of public servants, the need for high internal motivation of the public servant (the opportunity to learn in a convenient time can turn into constant procrastination). It was concluded that electronic digital training can become an innovative tool for the professionalization of public servants. Thanks to a carefully organized digital environment, the professional training of public servants is more personalized, mobile, accessible and flexible, which is extremely important under the conditions of minimal costs - time, money, and human resources. However, it was noted that electronic digital training cannot be a full replacement for traditional training, because it is not able to replace the live communication of participants in the educational process, but it can indeed become the most promising form of evening training, advanced training courses or retraining courses for public servants. It is emphasized that for full-time and part-time education, the most optimal would be a combination of off-line and online education, where digital technologies would be used to improve traditional education.

Keywords: public servant, digitalization of education, electronic digital learning, professionalization, digital technologies, distance learning, professional training

Citation: Sorokina, N., Serohin, S. & Shelomovska, O. (2022). Professional Training of Public Servants in Modern Conditions of Digitalization of Education. *Public Administration Aspects*, 10(4), 30-38. <https://doi.org/10.15421/152224>

Професійна підготовка публічних службовців в сучасних умовах цифровізації освіти

Сорокіна Наталія¹, Серьогін Сергій², Шеломовська Оксана³

¹*Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)*

²*Українській державний університет науки і технологій (Дніпро, Україна)*

³*Дніпровський державний технічний університет (Кам'янське, Україна)*

Анотація

В статті досліджено особливості застосування електронного цифрового навчання при професійній підготовці публічних службовців в умовах цифровізації освіти. Встановлено, що внаслідок карантинних заходів, зумовлених поширенням пандемії COVID-19, та в умовах повномасштабної війни виникла необхідність у докорінній зміні форм та методів навчання публічних службовців, способів їх міжособистісного спілкування, системи організації освітнього процесу та створення дієвого цифрового освітнього простору. Зазначено, що професійна підготовка публічних службовців має свої особливості, адже вона здійснюється з урахуванням принципів навчання дорослих (андрагогічних принципів). І саме використання цифрових технологій в освітньому процесі дає можливість без відриву від основної діяльності здійснювати професійну підготовку публічних службовців упродовж всього життя в більш зручний та комфортний для них спосіб. Виявлено основні переваги електронного цифрового навчання при професійній підготовці публічних службовців до яких належать: часові, географічні, психологічні, ергономічні переваги, навчання без відриву від основної діяльності, вільний доступ до різноманітних джерел інформації в режимі «24/7», діджиталізація. З'ясовано, що поруч з перевагами, цифровізація освітнього процесу має чимало недоліків, а саме: необхідність постійного підключення до мережі Інтернет, відсутність живого діалогу з викладачем, нестача цифрових компетентностей у публічних службовців, необхідність високої внутрішньої мотивації публічного службовця (можливість навчатися у зручний час може перетворитися на постійну прокрастинацію). Зроблено висновок, що цифрове навчання здатне стати інноваційним інструментом професіоналізації публічних службовців. Завдяки ретельно організованому цифровому середовищу професійне навчання публічних службовців є більш персоналізованим, мобільним, доступним і гнучким, що вкрай важливо за умов мінімальних затрат – часових, фінансових, людських ресурсів. Однак зауважено, що електронне цифрове навчання не може бути повноцінною заміною традиційному навчанню, адже воно не в змозі замінити живе спілкування учасників освітнього процесу, але воно справді може стати найбільш перспективною формою вечірнього навчання, курсів підвищення кваліфікації чи курсів перепідготовки публічних службовців. Наголошено, що для денної та заочної форми навчання найбільш оптимальним було б поєднання оф-лайн та он-лайн освіти, де б цифрові технології використовувалися для доповнення та вдосконалення традиційного навчання.

Ключові слова: публічний службовець, цифровізація освіти, електронне навчання, професіоналізація, цифрові технології, дистанційне навчання, професійна підготовка

Цитування: Сорокіна Н., Серьогін С., Шеломовська О. Професійна підготовка публічних службовців в сучасних умовах цифровізації освіти. *Аспекти публічного управління*. 2022. Том 10. №4. С. 30-38. <https://doi.org/10.15421/152224>

Стаття надійшла / Article arrived: 19.07.2022

Схвалено до друку / Accepted: 29.08.2022

Стаття підготовлена в рамках науково-дослідної роботи «Цифрова трансформація публічного управління». Державний реєстраційний номер: 0122U002236. URL: <https://nddkr.ukrintei.ua/view/rk/fd5ca4ca1ef1708520def7780664abec>

Вступ. Проблема професіоналізму публічних службовців, особливо в умовах війни, залишається однією з найгостріших у нашій країні. Склалося реальне протиріччя між вимогами до публічного службовця, які пред'являє нинішня ситуація і тим типом працівника, який перебуває сьогодні на публічній службі. Для вирішення завдань професійної підготовки публічних службовців має бути запроваджений якісно новий підхід до формування змісту і технології навчання. Тим паче, що сфера освіти протягом кількох останніх років істотно змінилася завдяки новим інформаційним технологіям, інтерактивним формам спілкування і комунікації, що дозволяє перевести процес професійної підготовки публічних службовців на якісно новий рівень, як з точки зору організації освітнього процесу, так і з точки зору освоєння і сприйняття інформації. Досвідчені і висококваліфіковані публічні службовці це той фундамент, який необхідний для забезпечення високої конкурентоспроможності та сталого економічного зростання в післявоєнний період в Україні. Тому модернізація системи професійної підготовки публічних службовців з використанням цифрових технологій є вельми актуальним завданням сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання професіоналізації публічних службовців довгий час є об'єктом уваги багатьох вітчизняних науковців і практиків. Реформуванню системи професійної підготовки публічних службовців присвячені дослідження Н. Гончарук (2012), Г. Граціотової (2022), Л. Прудіус (2017) Н. Липовської (2020) та багатьох інших. Питання впровадження цифрового навчання в процесі професіоналізації державних службовців у своїх працях розглядає С. Селіванов (2021). Перспективним напрямком цифрової трансформації освіти та розвитку цифрових компетентностей публічних службовців приділяє увагу С. Квітка (2019; 2020a; 2020b; 2021; 2022).

В контексті даного дослідження заслуговують на увагу також наукові розвідки з питань цифровізації освіти.

Зокрема, В. Арешонков зосереджує увагу на виокремленні завдань для органів державного управління, колективів й адміністрацій університетів, виконання яких сприятиме процесам цифровізації вітчизняної університетської освіти (Арешонков, 2020). Про переваги та недоліки цифровізації вищої освіти в контексті побудови цифрового університету говорять В. Нагорний, А. Доценко, Н. Нагорна (2022).

Автори даного дослідження також опублікували низку статей, присвячених різноманітним аспектам оптимізації освітнього процесу у вищій школі на основі впровадження і активного використання цифрових технологій, зокрема мережевої комунікації як засобу взаємодій викладача і студента (Shelomovska, Sorokina, Romaniukha, & Bohomaz, 2017); мас-медіа в умовах електронного навчання (Shelomovska, Sorokina, Romaniukha, Sorokina, & Machulina, 2019); хмарних технологій у підготовці студентів соціоповедінкових спеціальностей і публічних службовців в університетах в умовах глобальної пандемії (Shelomovska, Sorokina, Romaniukha, Sorokina, & Machulina, 2020). Однак, наявні роботи не розкривають особливості цифровізації освітнього процесу саме при професійній підготовці публічних службовців. Практично відсутнє комплексне бачення цієї проблематики в умовах сучасних українських викликів.

Мета статті – визначення особливостей застосування цифрових технологій для навчання та професійної підготовки публічних службовців в умовах цифровізації освіти.

Викладення основного матеріалу. Посилення тенденцій цифровізації всіх сфер людського життя, зокрема освіти, зумовлюють значний науковий та практичний інтерес до питання використання можливостей електронного цифрового навчання в процесі професійної підготовки публічних службовців. Внаслідок карантинних заходів, зумовлених поширенням пандемії COVID-19, та в умовах повномасштабної війни виникла необхідність у докорінній зміні форм та методів навчання публічних службовців, способів їх міжособистісного спілкування, системи організації освітнього

процесу та створення дієвого цифрового освітнього простору.

Як зазначив Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет, «Цифровізація освіти – один із пріоритетів МОН розвитку можливостей дистанційного навчання. Тому з-поміж ключових завдань на сьогодні є затвердження Концепції цифрової трансформації освіти і науки, забезпечення закладів освіти цифровою інфраструктурою та підвищення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників» (Цифровізація освіти, 2021). Слід зазначити, що упровадження цифрових технологій в процесі професійної підготовки публічних службовців, у тому числі, запровадження інноваційних методів оцінювання результатів підвищення їх кваліфікації, є необхідною умовою забезпечення безперервності навчання відповідно до Меморандуму безперервної освіти Європейського Союзу («A Memorandum of Lifelong Learning») (Меморандум безперервної освіти, 2000). Отже, в умовах сучасних викликів поступово поширюється практика впровадження цифрових технологій при підготовці публічних службовців, адже це дозволяє значною мірою скорочувати часові та організаційні ресурси, забезпечувати поряд із цим постійний розвиток та вдосконалення компетентностей публічних службовців.

Професійна підготовка публічних службовців має свої особливості, адже вона здійснюється з урахуванням принципів навчання дорослих (андрагогічних принципів), що вимагає інших підходів до організації навчального процесу, та має здійснюватися упродовж всього життя. І саме використання цифрових технологій в освітньому процесі дає можливість без відриву від основної діяльності здійснювати професійну підготовку публічних службовців в більш зручній та комфортній для них спосіб. Крім того, навчання дорослої людини, по-перше, необхідно здійснювати враховуючи психологічні особливості цього навчання, а, по-друге, перевагу слід віддавати інтерактивним методам навчання, які найбільш ефективно забезпечують комунікаційні зв'язки того, хто навчає, і того, хто навчається, сприяють утвердженню партнерських відносин, урахування професійного і життєвого досвіду всіх учасників освітнього процесу (Прудіус, 2017).

Згідно ст. 8 Закону України про «Про державну службу» публічний службовець зобов'язаний постійно підвищувати рівень своєї професійної компетентності та удосконалювати організацію службової діяльності (Про державну службу, 2015). Професійне навчання публічних службовців забезпечується завдяки цілісному функціонуванню системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації публічних службовців, яка, у свою чергу, є єдиним комплексом освітньої діяльності з єдиними вимогами щодо формування змісту навчання, з мережею навчальних закладів, визначених у певному порядку і системою управління. Сам процес навчання та підвищення кваліфікації публічних службовців регулюється статтею 48 цього Закону та регламентується Положенням про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 106. Відповідно до зазначеної Постанови публічні службовці, які розпочинають службу на посадах публічної служби, зобов'язані пройти навчання за загальною або спеціальною професійною програмою підвищення кваліфікації протягом року з дня їх призначення на посаду та постійно підвищувати свою кваліфікацію в обсязі не менше одного кредиту ЄКТС протягом календарного року, обсяг якого становить 30 годин (Положення про систему, 2019).

Організації, що формують знання та сприяють набуттю професійних навичок управлінців є суб'єктами професіоналізації публічної служби. Головним таким суб'єктом в Україні є Національне агентство України з питань державної служби. Також суб'єктами є заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів та підвищення кваліфікації публічних службовців (Селіванов, 2021, с. 94). Найвідомішим центром з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування протягом багатьох років була Національна академія державного управління при Президенті України та її регіональні інститути, які зараз продовжують існувати як Навчально-

наукові інститути публічного управління при провідних вищих навчальних закладах України.

Відповідно до «Порядку нарахування кредитів ЄКТС за результатами професійного навчання» затвердженого Наказом Національного агентства України з питань державної служби основними видами професійного навчання публічних службовців є: підготовка за освітньо-професійною програмою для здобуття ступеня вищої освіти за рівнем магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»; підвищення кваліфікації; стажування та самоосвіта (Порядок нарахування кредитів, 2019). Вказані види професійного навчання можуть реалізовуватись у традиційний спосіб в аудиторіях шляхом ретрансляції знань від викладача до слухачів, а можуть відбуватись дистанційно з використанням цифрових технологій.

Значні можливості для професійної підготовки публічних службовців, в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, надає дистанційне навчання. В сучасному науковому дискурсі для опису явища дистанційного навчання використовуються різні терміни. Поширені варіанти включають електронне цифрове навчання або онлайн-навчання; віртуальне навчання, яке зазвичай відноситься до онлайн-курсів, які проводяться за межами аудиторії; заочне навчання. У своєму дослідженні ми будемо використовувати термін електронне цифрове навчання, під яким розуміємо надання освітніх послуг шляхом застосування сучасних цифрових, інформаційно-комунікаційних технологій.

У матеріалах Асоціації дистанційного навчання США (The United States Distance Learning Association – USDLA) виділено низку чинників, які характеризують електронне навчання в умовах світової цифровізації освіти:

- мінімізація аудиторної взаємодії між учасниками освітнього процесу;
- наявність навчально-технологічних засобів для покращення засвоєння навчального матеріалу;
- самоконтроль як пріоритетний напрямок моніторингу знань;
- інтерактивний зв'язок між учасниками освітнього процесу (Anderson, 2011).

Для публічних службовців електронне цифрове навчання має багато переваг, основні з яких представлені у таблиці 1.

Ці переваги є вельми важливими для публічних службовців, адже через необхідність постійного самовдосконалення та велику зайнятість за основним місцем роботи, використання цифрових технологій дають можливість оптимізувати витрати власного часу та досягти єдиної мети, на яку спрямований навчальний процес. Також цифровізація освітнього процесу, зокрема електронне цифрове навчання вирізняється високою інтерактивністю, передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання відповідно до потреб та індивідуальних характеристик публічних службовців. При його використанні наявне органічне поєднання компетентності викладача, інформаційних технологій із бажаннями та цілеспрямованістю публічного службовця (Шеломовська, Крюковська, & Гончар 2021).

Однак поруч з багатьма перевагами, досвід цифровізації освітнього процесу при підготовці публічних службовців має чимало недоліків, основні з яких пов'язані, перш за все, з необхідністю постійного підключення до мережі Інтернет, залежністю навчального процесу від якості Інтернет-каналу, відсутністю живого діалогу з викладачем, нестачею цифрових компетентностей у публічних службовців, необхідністю високої внутрішньої мотивації публічного службовця (можливість навчатися у зручний час може перетворитися на постійну прокрастинацію).

Також слід звернути увагу, що не всі заклади вищої освіти готові до різкої цифровізації освітнього процесу (брак матеріально-технічної бази, практичний брак цифрових компетентностей, а також брак відповідних методичних рекомендацій про організацію освітнього процесу) (Назаренко, & Поліщук, 2021). Поза тим, бракує і даних, аби критично оцінити стан (не)готовності освітньої системи до цифровізації. Міжнародні експертні організації розробили за цей час достатньо рекомендацій для організації електронного цифрового навчання, збереження якості освіти та здоров'я учасників освітнього процесу. Наприклад, Європейська комісія схвалила План дій щодо цифрової освіти на 2021-2027

Табл. 1.

Основні переваги електронного цифрового навчання при професійній підготовці публічних службовців

№	Переваги	Особливість
1.	Часові	Публічному службовцю не потрібно витратити час на шлях до закладу освіти. Він може самостійно вирішувати, коли і скільки часу впродовж курсу йому приділяти на вивчення матеріалу, він може скласти індивідуальний графік навчання.
2.	Географічні	Публічні службовці можуть вчитися, не виходячи з дому чи роботи, перебуваючи в будь-якій точці планети. В будь-якому місці, в будь-який час можна бути включеним у навчальний процес. Щоб розпочати навчання, необхідний лише комп'ютер із доступом до Інтернету. Відсутність необхідності щодня відвідувати навчальний заклад.
3.	Психологічні	Пройдення іспитів та навчання у спокійній атмосфері. Проміжна атестація, зазвичай, проходить у формі on-line тестів, тому у публічних службовців є менше причин для хвилювання. Виключається можливість суб'єктивної оцінки: на систему, що перевіряє правильність відповідей на питання тесту, не вплине соціальний статус публічного службовця та інші чинники.
4.	Ергономічні	Зручність, за якої кожен публічний службовець має можливість обрати власний ритм та режим отримання знань у комфортній для нього обстановці, що сприятливо впливає на сам процес навчання. Він завжди може повернутися до вивчення більш складних питань, кілька разів подивитися відео-лекції, перечитати переписку з викладачем тощо.
5.	Навчання без відриву від основної діяльності	Для навчання зовсім не обов'язково брати відпустку на основному місці роботи, виїжджати у відрядження, що є важливим для публічного службовця. Також дистанційно можна навчатися на декількох курсах чи в декількох навчальних закладах одночасно.
6.	Вільний доступ до різноманітних джерел інформації в режимі «24/7»	Доступ до всієї необхідної літератури відкривається публічному службовцю після реєстрації в системі електронного цифрового навчання. Він може отримати навчальні матеріали електронною поштою. Зникає проблема нестачі чи відсутності довідникових чи методичних матеріалів, нормативних документів, підручників, навчальних посібників тощо.
7.	Діджиталізація	Цифровізація освіти сприяє поступовій діджиталізації навчального простору, адже обмін інформацією відбувається через централізовані портали в онлайн-форматі, а виконані завдання або ж записи лекцій завжди доступні публічним службовцям на серверах навчальних закладів. Цифровізація дає змогу простіше відстежувати плагіат (особливо текстовий), що створює відкрите і чесне середовище для обміну знаннями та потенційно стимулює зменшення корупції та робить навчання кориснішим для екології (замість купи паперів та незручних джерел майже всі учасники освітнього процесу послуговуються електронними носіями інформації).

Табл. складена авторами статті на основі джерел (Селіванов, & Кашлакова, 2022, Данильчук, & Мельник, 2020, с. 405; Лопа, 2019, с.13; Коваль, & Шерегій, 2021).

роки. У ньому акцентують увагу на двох важливих напрямках роботи:

- сприяння розвитку ефективної системи цифрової освіти (інфраструктура, зв'язок, технічні засоби, розвиток компетенцій викладацтва, високоякісний навчальний контент);

- покращення цифрових навичок (базові цифрові навички з раннього віку, боротьба з дезінформацією, забезпечення рівного доступу до цифрового навчання та інше) (Digital Education, 2021).

Прийняття такого плану дій вкрай не вистачає й Україні. Хоча різні аспекти електронного цифрового навчання в Україні і регулюються нормативними документами, проте поки що відсутня цілісна концепція і стандарти електронного цифрового навчання, Закон «Про державну службу» не визначає такого способу професійної підготовки, відсутні профільні нормативні акти, котрі б закріпили порядок чи особливості електронного цифрового навчання публічних службовців (Сорокіна, 2022). Серед нормативних актів можна визначити тільки Положення про дистанційне навчання, однак такий акт визначає загальний порядок дистанційного навчання усіх рівнів у сфері загальної освіти, не враховуючи специфіки підготовки публічних службовців, тому застосування цього акту не є доцільним. Проте, слід зауважити, що частково засади електронного цифрового навчання на сьогодні створює Національне агентство України з питань державної служби. На його офіційному сайті є спеціалізований ресурс «Портал управління знаннями», в якому розміщено безліч онлайн курсів та програм, які рекомендовані публічним службовцям для підвищення кваліфікації та самоосвіти.

Висновки.

Підготовка конкурентоспроможних, адаптивних до сучасних змін публічних службовців потребує впровадження нових

підходів та цифрових технологій в освітній процес. Слід зауважити, що в останній час серед публічних службовців все більшої популярності набуває електронне цифрове навчання, у тому числі, масові онлайн-курси, віртуальне навчання, впровадження хмарних технологій. Електронне навчання з використанням різних цифрових технологій збільшує частку самостійного освоєння матеріалу і це, в свою чергу, поступово забезпечує вироблення таких якостей, як самостійність, відповідальність, організованість і вміння реально оцінювати свої сили і приймати зважені рішення, що є дуже важливим для успішної кар'єри публічного службовця. Використання цифрових технологій в освітньому процесі, особливо в умовах глобальної пандемії та повномасштабної війни, виявилися для публічних службовців більш зручними та мотивуючими до знань.

Таким чином, саме цифрове навчання здатне стати інноваційним інструментом професіоналізації публічних службовців. Завдяки ретельно організованому цифровому середовищу професійне навчання публічних службовців є більш персоналізованим, мобільним, доступним і гнучким, що вкрай важливо за умов мінімальних затрат – часових, фінансових, людських ресурсів. Однак, цифрове навчання не може бути повноцінною заміною традиційному навчанню. Воно не в змозі замінити живе спілкування учасників освітнього процесу, але воно справді може стати найбільш перспективною формою вечірнього навчання, курсів підвищення кваліфікації чи курсів перепідготовки публічних службовців. А для денної та заочної форми навчання найбільш оптимальним, на нашу думку, було б поєднання оф-лайн та он-лайн освіти, де б цифрові технології використовувалися для вдосконалення традиційного навчання.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Арешонков, В. Ю. (2020). Цифровізація вищої освіти: виклики та відповіді. Вісник НАПН України, № 2(2), 1-6.
- Бородін, Є. І., & Квітка, С. А. (2022). Формування цифрових компетентностей публічних службовців. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, 10 листопада 2022 р. – Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2022. – 153 с. С.100-104
- Гончарук, Н. (2012). Управління керівним персоналом у сфері державної служби України: теорія та практика : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2012, 343 с.
- Граціотова, Г. О. (2022, 15-28 квітня). Концептуальні положення модернізації системи професійної підготовки державних службовців у поствоєнний період в Україні. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах. Т. 2. К.: ДЗВО «УМО» НАПН України, С. 198-201.

- Данильчук, О., & Мельник Д. (2020, November 26-28). Переваги та недоліки дистанційного навчання у ЗВО. Scientific Collection «InterConf» № 3(36): with the Proceedings of the 7 th International Scientific and Practical Conference «Challenges In Science Of Nowadays». Washington, USA: EnDeavours Publisher, 404-409.
- Квітка, С. (2020). Цифрові трансформації як сучасний тренд періодичного циклу розвитку суспільства. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України, Спецвипуск, 131–134.
- Коваль А., & Шерегій, О. (2021, 20 травня). Дистанційне навчання: за і проти. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика: матер. Всеукраїнської науково-методичної конференції. Київ : НУХТ, 24-28.
- Липовська, Н. А., & Атаманчук, П. П. (2020). Професійна підготовка державних службовців як умова реалізації професійного проекту. Державне управління та місцеве самоврядування, 4(47), 93-104. DOI: <https://doi.org/10.33287/102073>
- Лоп, Л. В. (2019). Онлайн-освіта як основний тренд вивчення економіки. Приазовський економічний вісник, 4, 11–15.
- Меморандум безперервної освіти Європейського Союзу : Міжнародний документ. (2000). URL : <http://www.znanie.org/docs/memorandum.html>.
- Нагорний, В. В., Донченко, А. О., & Нагорна Н. О. (2022, 21 січня). Застосування цифровізації навчального простору в закладі вищої освіти. Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Запоріжжя : ЗДМУ, 411-417.
- Назаренко, Ю., & Поліщук, О. (2021). Освіта в умовах пандемії у 2020/2021 році: аналіз проблем і наслідків. Аналітичний центр Cedos. [Електронний ресурс]. Відновлено з <https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/>
- Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. (2019, 6 лютого). Постанова Кабінету Міністрів України. № 106. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
- Порядок нарахування кредитів ЄКТС за результатами професійного навчання. (2019, 12 грудня). Наказ Національного агентства України з питань державної служби. № 226-19. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-19#Text>
- Про державну службу. (2015, 10 грудня). Закон України № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
- Прудіус, Л. В. (2017). Управління якістю державної служби України : монографія. Дніпро : ДРІДУ НАДУ.
- Селіванов, С. В. (2021). E-learning як інноваційний інструмент професіоналізації державної служби в умовах світових мегатрендів. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування, 4 (74), 92-98.
- Селіванов, С., & Кашлакова, А. (2022, 7–8 червня). Інноваційні інструменти в системі безперервного професійного навчання державного службовця. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ : ННІ ПУДС КНУ імені Тараса Шевченка, 424-425. Відновлено з <https://iracs.knu.ua/pages/dop/316/files/dbca2488-6b24-4608-9db6-0931798c158b.pdf>
- Сорокіна, Н. Г. (2022, 27 червня – 7 серпня). Особливості цифровізації освітнього процесу в закладах вищої освіти України в умовах сучасних викликів. Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 409-411.
- Цифровізація освіти, досвід регіонів. (2021, 7 травня).
- Міністерство освіти і науки. [Офіційна сторінка]. Відновлено з <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrovizaciya-osviti-dosvid-regioniv-aktualnist-dlya-pozashkillya-vidbulas-onlajn-sesiya-shodo-distancijnogo-navchannya>
- Шеломовська, О., Крюковська, О., & Гончар, Р. (2021, 23-24 березня). Ефективність дистанційної освіти: за результатами соціологічних опитувань учасників освітнього процесу. Технології дистанційного навчання: впровадження, розвиток, удосконалення: матер. міжнар. дистанційної наук.-метод. конференції, Харків : Фаховий коледж НФаУ, 527 с.
- Anderson, T. (Ed.) (2011). The theory and practice of online learning. Second edition.
- Digital Education Action Plan (2021-2027). European Education Area Відновлено з <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- Kvitka, S., Starushenko, G., Koval, V., Deforz, H., & Prokopenko, O. (2019). Marketing of Ukrainian higher educational institutions representation based on modeling of Webometrics Ranking. Marketing and Management of Innovations, 3, 60-72. <http://doi.org/10.21272/mmi.2019.3-05>
- Kvitka, S., Yehorova, V., Chepulchenko, T., Taranenko, M., Bakhov, I. & Feshchenko, E. (2020b). Development of Ukrainian and Global Online Education. TEM Journal, 9(4), 1640-1646. DOI: 10.18421/TEM94-41
- Miethlich, B., Kvitka, S., Ermakova, M., Bozhko, L., Dvoryankin, O., Shemshurina, S. & Kalyakina, I. (2020a). Correlation of Educational Level, Labor Potential and Digital Economy Development in Slovakian, Ukrainian and Russian Experience. TEM Journal, 9(4), 1597-1605. DOI: 10.18421/TEM94-35
- Shelomovska, O., Sorokina, L., Romaniukha, M., Sorokina, N., & Machulina, I. (2019). Educational potential of mass-media: reality and prospects for e-learning. E-learning and STEM Education. Seria on E-learning. Vol. 11, 671-690.

- Shelomovska, O., Sorokina, L., Romaniukha, M., Sorokina, N., & Machulina, I. (2020). Cloud technologies for university training of students in socio-humanitarian specialties and future public servants in a global pandemic. *Innovative Educational Technologies, Tools and Methods for E-learning. Seria on E-learning. Vol. 12*, 159-171.
- Shelomovska, O., Sorokina, N., Romaniukha, M., & Bohomaz, K. (2017). Network communication as a means of improving the efficiency of teacher-student interaction. *Effective Development of Teachers' Skills in the Area of ICT and E-learning. Seria on E-learning. Vol. 9*. Katowice–Cieszyn: Studio Noa for University of Silesia, 389-407.

REFERENCES

- Anderson, T. (Ed.) (2011). *The theory and practice of online learning*. Second edition.
- Areshonkov V.Yu. (2020) Digitization of higher education: challenges and answers. *Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, № 2(2), 1-6.
- Borodin, E. I., & Kvitka, S. A. (2022). Formation of digital competencies of public servants. Information and resource provision of the educational process in the conditions of digitalization of society: a collection of materials of the 2nd International Scientific and Practical Conference, November 10, 2022 - Kyiv: Scientific and Methodological Center of VFPO, 2022. - 153 p. P.100-104
- Danylchuk O., & Melnyk D. (2020, November 26-28). Advantages and disadvantages of distance learning in higher education institutions. *Scientific Collection «InterConf» № 3(36): with the Proceedings of the 7 th International Scientific and Practical Conference «Challenges In Science Of Nowadays»*. Washington, USA: EnDeavours Publisher, 404-409.
- Digital Education Action Plan (2021-2027). (2021). European Education Area Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- Digitization of education, experience of regions (2021, May 7). Ministry of Education and Science. [Official page]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrovizaciya-osviti-dosvid-regioniv-aktualnist-dlya-pozashkillya-vidbulas-onlajn-sesiya-shodo-distancijnogo-navchannya>
- Gratiotova, G. O. (2022) Conceptual provisions of the modernization of the system of professional training of civil servants in the post-war period in Ukraine. Public management and administration in the conditions of war and in the post-war period in Ukraine: materials of Vseukr. science and practice conf. in three volumes. T. 2. K.: DZVO "UMO" of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 198-201.
- Honcharuk, N. (2012). *Management of head staff in the field of civil service of Ukraine: theory and practice*. Monograph. Dnipropetrovsk : DRIDU NADU.
- Koval, A., & Sheregii, O. (2021, May 20) Distance learning: pros and cons. Organization of the educational process in the conditions of distance learning in higher education: methodology, technique, practice: Mater. All-Ukrainian scientific and methodical conference. Kyiv: NUHT, 24-28.
- Kvitka, S. (2020). Digital transformations as a modern trend of the periodic cycle of social development. *Collection of scientific works of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. Special issue*. 131–134.
- Kvitka, S., Starushenko, G., Koval, V., Deforz, H., & Prokopenko, O. (2019). Marketing of Ukrainian higher educational institutions representation based on modeling of Webometrics Ranking. *Marketing and Management of Innovations*, 3, 60-72. <http://doi.org/10.21272/mmi.2019.3-05>
- Kvitka, S., Yehorova, V., Chepulchenko, T., Taranenko, M., Bakhov, I. & Feshchenko, E. (2020b). Development of Ukrainian and Global Online Education. *TEM Journal*, 9(4), 1640-1646. DOI: 10.18421/TEM94-41
- Lipovska, N., & Atamanchuk, P. (2020). Professional training of civil servants as a condition for the implementation of a professional project. *State administration and local self-government*, 4(47), 93-104. DOI: <https://doi.org/10.33287/102073>
- Lopa L. B. (2019) Online education as the main trend in the study of economics. *Pryazovsky Economic Bulletin*, 4, 11–15.
- Memorandum on continuing education of the European Union: an international document (2000). Retrieved from <http://www.znanie.org/docs/memorandum.html>.
- Miethlich, B., Kvitka, S., Ermakova, M., Bozhko, L., Dvoryankin, O., Shemshurina, S. & Kalyakina, I. (2020a). Correlation of Educational Level, Labor Potential and Digital Economy Development in Slovakian, Ukrainian and Russian Experience. *TEM Journal*, 9(4), 1597-1605. DOI: 10.18421/TEM94-35
- Nagorny, V.V., Donchenko, A. O., & Nagorna, N. O. (2022, January 21). Application of digitization of educational space in a higher education institution. *Innovations in medical education: prospects, challenges and opportunities: materials of the All-Ukraine. science and practice conf. from international with participation, Zaporizhzhia: ZDMU*, 411-417.
- Nazarenko, Yu., & Polishchuk, O. (2021). Education in pandemic conditions in 2020/2021: analysis of problems and consequences. Cedos Analytical Center. Retrieved from <https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/>
- On Civil Service. (2015, December 10). The Law of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

- Prudyus, L. (2017). Management of the quality of the civil service of Ukraine. Monograph. Dnipro: DRIDU NADU.
- Regulations on the system of professional training of civil servants, heads of local state administrations, their first deputies and deputies, officials of local self-government and deputies of local councils. (2019, February 6). Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine. № 106. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
- Selivanov, S. V. (2021). E-learning as an innovative tool for the professionalization of civil service in the context of global megatrends. State and regions. Series: Public management and administration, 4 (74), 92-98.
- Selivanov, S., & Kashlakova, A. (2022, June 7–8). Innovative tools in the system of continuous professional training of civil servants. Globalization challenges: governance of the future: materials of the International science and practice conf. Kyiv: NNI PUDES KNU named after Taras Shevchenko, 424-425. Retrieved from <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/316/files/dbca2488-6b24-4608-9db6-0931798c158b.pdf>
- Shelomovska, O., Kryukovska, O., & Gonchar, R. (2021, March 23-24). The effectiveness of distance education: according to the results of sociological surveys of participants in the educational process. Distance learning technologies: implementation, development, improvement: Mater. international distance science and method. conference, Kharkiv: Vocational College of the National Academy of Sciences.
- Shelomovska, O., Sorokina, L., Romaniukha, M., Sorokina, N., & Machulina, I. (2019). Educational potential of mass-media: reality and prospects for e-learning. E-learning and STEM Education. Seria on E-learning. Vol. 11, 671-690.
- Shelomovska, O., Sorokina, L., Romaniukha, M., Sorokina, N., & Machulina, I. (2020). Cloud technologies for university training of students in socio-humanitarian specialties and future public servants in a global pandemic. Innovative Educational Technologies, Tools and Methods for E-learning. Seria on E-learning. Vol. 12, 159-171.
- Shelomovska, O., Sorokina, N., Romaniukha, M., & Bohomaz, K. (2017). Network communication as a means of improving the efficiency of teacher-student interaction. Effective Development of Teachers' Skills in the Area of ICT and E-learning. Seria on E-learning. Vol. 9. Katowice–Cieszyn: Studio Noa for University of Silesia, 389-407.
- Sorokina, N. (2022, June 27 - August 7). Peculiarities of digitalization of the educational process in higher education institutions of Ukraine in the conditions of modern challenges. The third level of education in Ukraine: peculiarities of training scientific and scientific-pedagogical personnel in modern conditions of war: materials of the all-Ukrainian scientific-pedagogical professional development. Odesa: "Helvetika" Publishing House, 409-411.
- The procedure for awarding ECTS credits based on the results of professional training. (2019, December 12). Order of the National Agency of Ukraine on Civil Service Issues. № 226-19. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-19#Text>